

Bruxelles, den 2.3.2017
COM(2017) 204 final

BERETNING FRA KOMMISSIONEN

TIL EUROPA-PARLAMENTET, DET EUROPÆISKE RÅD OG RÅDET

**Femte rapport om de fremskridt, der er gjort med hensyn til opfyldelsen af erklæringen
fra EU og Tyrkiet**

DA

DA

Femte rapport om de fremskridt, der er gjort med hensyn til opfyldelsen af erklæringen fra EU og Tyrkiet

Indledning

Knap et år efter at EU og Tyrkiet fremsatte erklæringen af 18. marts 2016¹, fremgår det atter klart af denne femte rapport², at erklæringen skaber konkrete resultater til trods for de vanskelige omstændigheder. Siden erklæringen kan der stadig konstateres en betydelig nedgang i antallet af grænsepassager, og der er dæmnet op for antallet af omkomne.

EU og medlemsstaterne har fortsat deres bestræbelser på at styrke den græske forvaltnings migrationshåndtering og asylbehandlingskapacitet, og antallet af ankomster til de græske øer er faldet til under 50 om dagen siden den fjerde rapport. Alligevel registreres der i øjeblikket flere ankomster end tilbagesendelser fra de græske øer til Tyrkiet. Levevilkårene i de overbebyrdede modtagelsesfaciliteter på øerne er stadig meget vanskelige, især i perioder med hårde vinterforhold.

Der er også opnået fremskridt på andre af erklæringens områder, bl.a. en stabil udvikling i antallet af genbosætninger af syriske flygtninge fra Tyrkiet samt et fremskredent arbejde under faciliteten for flygtninge i Tyrkiet. Udbetalingerne er steget til 750 mio. EUR (fra 677 mio. EUR). Ud af de 2,2 mia. EUR, der allerede er bevilget for 2016-2017, er der nu indgået aftaler om 39 projekter til 1,5 mia. EUR – halvdelen af de 3 mia. EUR – som alle nu er under gennemførelse. I december 2016 fremlagde Kommissionen desuden nogle udkast til forhandlingsdirektiver om modernisering af den eksisterende toldunion mellem EU og Tyrkiet for Rådet med henblik på yderligere at uddybe de handelsmæssige og økonomiske forbindelser mellem EU og Tyrkiet.

Det Europæiske Råd gentog på sit møde den 15. december 2016 sin forpligtelse på erklæringen mellem EU og Tyrkiet og understregede vigtigheden af en fuld og ikkediskriminerende gennemførelse af alle aspekter, og det godkendte den fælles handlingsplan om gennemførelsen af erklæringen mellem EU og Tyrkiet, der er udarbejdet i samarbejde mellem Grækenland og Kommissionen³. I denne femte rapport redegøres der for de fremskridt, der er gjort siden den 8. december 2016, og for de foranstaltninger, der stadig er behov for til at sikre en fuld gennemførelse af erklæringen.

1. Situationen i dag

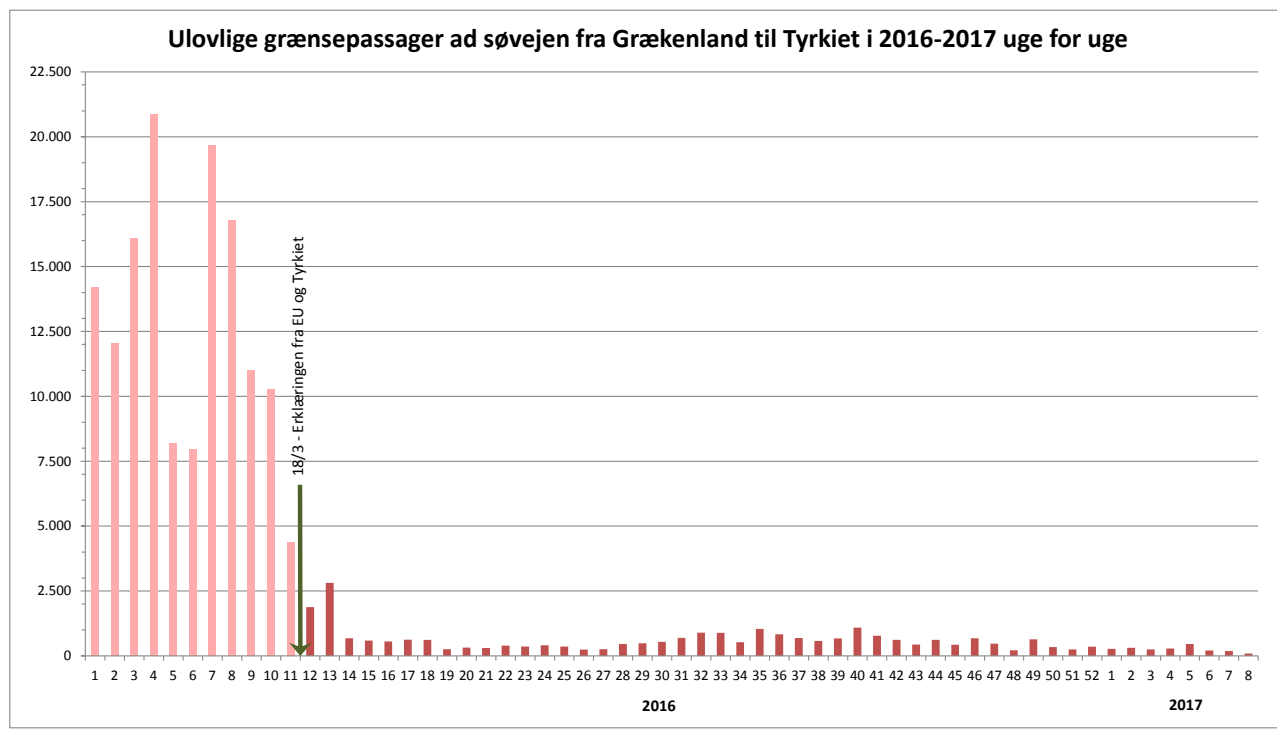
Siden den fjerde rapport er der i alt ankommet 3 449 personer til de græske øer fra Tyrkiet (8. december 2016 – 26. februar 2017), hvilket svarer til gennemsnitligt omkring 43 personer om dagen. Det er langt færre end i samme periode sidste år (knap 200 000 personer for de to måneder i perioden 8. december 2015 – 26. februar 2016) og i forhold til måneden forud for erklæringen (hvor der i snit ankom 1 700 personer om dagen). Der er registreret 70 omkomne og savnede personer i Det Ægæiske Hav siden ikrafttrædelsen af erklæringen fra EU og Tyrkiet⁴. Det er en menneskelig tragedie, men udgør dog stadig et betydeligt fald fra de knap 1 100 personer, der omkom i samme periode i 2015-2016.

¹ <http://www.consilium.europa.eu/en/press/press-releases/2016/03/18-eu-turkey-statement/>.

² Følger efter COM(2016) 231 final af 20.4.2016 ("den første rapport"), COM(2016) 349 final af 15.6.2016 ("den anden rapport"), COM(2016) 634 final af 28.9.2016 ("den tredje rapport") og COM(2016) 792 final af 8.12.2016 ("den fjerde rapport").

³ <http://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-34-2016-INIT/da/pdf>.

⁴ Tallene stammer fra Den Internationale Organisation for Migration (IOM); perioden dækker 1. april 2016 til 23. februar 2017.

Styrket koordinering og samarbejde

EU-koordinatoren har arbejdet tæt sammen med de græske myndigheder, EU-agenturer, internationale organisationer og medlemsstaterne for at gennemføre den fælles handlingsplan⁵ om gennemførelsen af erklæringen fra EU og Tyrkiet. EU-koordinatoren sørgede fortsat for den daglige opfølgning af erklæringen med de græske og tyrkiske myndigheder, EU-agenturerne, internationale organisationer og andre medlemsstater med det formål at fremskynde asylprocesserne, at øge antallet af migranter, der sendes tilbage fra de græske øer til Tyrkiet, og at indføre passende sikkerhedsforanstaltninger i hotspotområderne. Opmærksomheden har særligt været rettet mod at forbedre levevilkårene og sørge for passende indkvartering, herunder lukkede faciliteter på øerne, samt at forbedre arbejdet i klageudvalgene⁶.

Det Europæiske Råd anerkendte for nylig, at medlemsstaternes deltagelse er absolut nødvendig for at sikre effektiviteten af den støtte, som EU-agenturerne yder til opfyldelsen af erklæringen fra EU og Tyrkiet. Med den humanitære trussel og truslen mod den offentlige orden, som følger af tilstedeværelsen af de mange irregulære migranter og asylansøgere på øer med en begrænset modtagelseskapacitet, er det endnu vigtigere, at medlemsstaterne hurtigt imødekommer de behov, som Det Europæiske Asylstøttekontor og den

⁵ De operationelle tiltag, der er indeholdt i den fælles handlingsplan mellem Grækenland og Kommissionen, omfatter foranstaltninger til at øge hastigheden i behandlingen af asylansøgninger, også på klagestadiet; forbedre koordineringen, forvaltningen og sikkerheden på øerne; øge antallet af tilbagesendte uantagelige eller afviste asylansøgere til Tyrkiet eller deres oprindelseslande ved at øge incitamenterne til at søge om støtte frivillig tilbagevendende; sørge for yderligere modtagelses- og tilbageholdelseskapacitet på øerne og forbedre infrastrukturen; overføre migranter, som falder ind under de almindelige asylprocedurer, herunder sårbare grupper, til særlige faciliteter på det græske fastland. De vigtigste gennemførelsespartnere i forbindelse med den fælles handlingsplan er den græske asyltjeneste, modtagelses- og identifikationstjenesten, klagemyndigheden, det græske politi, Det Europæiske Asylstøttekontor og den europæiske grænse- og kystvagt. EU-koordinatoren overvåger gennemførelsen nøje og offentliggør hver anden uge en overvågningsrapport (se bilag 1) og yder støtte, hvor der er behov, for at sikre gennemførelsen inden for de vedtagne frister.

⁶ Operationerne koordineres på møderne hver anden uge i styringsrådet og på interinstitutionelle møder hver anden uge samt de ugentlige møder i EU's regionale taskforce. EU's regionale taskforce har styrket sin rolle som operationel koordinator og er blevet den primære platform til drøftelse af udvalgte centrale spørgsmål vedrørende migration og sikkerhed samt af operationelle udfordringer ved hotspottene. I den forbindelse vil der fremover blive afholdt møder mellem de forskellige agenturer på ad hoc-basis for at drøfte operationer, der involverer bestemte interessenter.

europæiske grænse- og kystvagt har konstateret. Det eksisterende udstationerede personale kan også optimeres ved at bidrage med de profiler, der efterlyses, og gennem udstationeringer af længere varighed for at øge effektiviteten.

Det Europæiske Asylstøttekontor har opfordret medlemsstaterne til at bidrage med specialister til asylindsatspuljen med henblik på til enhver tid at kunne støtte medlemsstaterne i frontlinjen med et tilstrækkeligt antal. Det har desuden udviklet et omfattende prøveuddannelsesprogram for at sikre, at sagsbehandlere med begrænset national erfaring stadig kan udstationeres for at bistå de græske myndigheder. De mangler, der blev påvist i de tidligere rapporter, er dog stadig ikke blevet håndteret fuldt ud. Pr. 27. februar havde Det Europæiske Asylstøttekontor udsendt 118 tolke til Grækenland og 89 specialister fra medlemsstaterne, hvoraf 73 befinder sig i hotspotområderne, idet 59 er sagsbehandlere. Det betyder, at der i øjeblikket mangler 77 specialister.

Hvad angår grænsestøtte har den europæiske grænse- og kystvagt 790 medarbejdere i Grækenland, herunder 70 medarbejdere, der er beskæftiget med tilbagetagelse som led i opfyldelsen af erklæringen. Der mangler ikke medarbejdere til at bistå med ledsagelse eller tilbagesendelse, hvorimod der mangler medarbejdere og teknisk udstyr til grænsebevogtning. Hvad angår Europol er der oprettet en pulje på 116 gæstemedarbejdere udstationeret af medlemsstaterne og uddannet af Europol, som skal yde støtte, hvor og når der er behov. De har været udsendt på rotationsbasis i tre måneder til de fem hotspots i Grækenland siden september 2016. Efter en anden interessetilkendegivelse er Europol nu i færd med udvalgsforløbet med det formål at forøge puljen til omkring 250 gæstemedarbejdere. Antallet af gæstemedarbejdere kan variere fra uge til uge – i øjeblikket er der udsendt 12 medarbejdere til hotspottene i Grækenland til at udføre sekundær sikkerhedskontrol. Derudover er der udstationeret tre medarbejdere i EU's regionale taskforce i Piræus, som beskæftiger sig med koordinering. Udsendelsen af en europæisk migrationsforbindelsesofficer til Tyrkiet fra og med den 1. februar vil også bidrage til koordineringsarbejdet.

Gennem efterretning, overvågning og rekognoscering i Det Ægæiske Hav bidrager NATO til de internationale bestræbelser på at sætte en stopper for menneskesmugling og irregulær migration. Den europæiske grænse- og kystvags og NATO's aktiviteter omfatter bl.a. tidlig varsling og overvågning samt udveksling af operationelle oplysninger med den græske og den tyrkiske kystvagt. Den europæiske grænse- og kystvagt og NATO's søværnskommando arbejder fortsat sammen om at skabe et samlet billede af situationen. Målet er at opbygge viden om smuglerhændelser og -ruter, forbedre udvekslingen af oplysninger og i sidste instans at optrappe opsporingen og anholdelsen af menneskesmuglere. NATO har leveret udstyr til den europæiske grænse- og kystvagt for at give den adgang til dets regionale lukkede netværk. Agenturet har på sin side også givet adgang til sit rapporteringssværktøj til udveksling af oplysninger, og der er udsendt en forbindelsesofficer til NATO for at sikre en løbende operationel koordinering⁷.

Oplysningsindsats

Taskforcen vedrørende en informationsstrategi for migranter, som er oprettet af Kommissionen, har dannet grundlaget for, at et højt profileret mediekonsortium kan oprette en flersproglig informationsportal på nettet, "InfoMigrants.net". Hensigten er at nå ud til millioner af migranter verden over og oplyse dem om farerne og de konkrete regler, og en ny version af webstedet ventes lanceret i marts 2017.

Grækenland har oprettet informationskontorer på øerne Khíos og Lésvos for at give alle migranter ensartede oplysninger. Det er nu planen at træffe lignende foranstaltninger ved de andre hotspots. Kommissionen er desuden i samarbejde med de græske myndigheder, Det Europæiske Asylstøttekontor, Den Internationale Organisation for Migration og UNHCR ved at udarbejde oplysningsmateriale og brochurer indeholdende klare oplysninger. Disse vil systematisk blive givet til migranter ved ankomsten.

Største udfordringer og næste skridt

- Medlemsstaterne skal hurtigt stille det nødvendige personale til rådighed til at imødekomme Det

⁷ Der afholdes desuden regelmæssigt strategiske operationelle møder mellem den europæiske grænse- og kystvags hovedkvarter og NATO's søværnskommando.

Europæiske Asylstøttekontors og den europæiske grænse- og kystvagts behov, herunder med de profiler, der efterspørges, og til længerevarende udstationering.

2. Tilbagesendelse af alle nye irregulære migranter fra Grækenland til Tyrkiet

Ifølge erklæringen skal alle nye migranter og asylansøgere, der ankommer på irregulær vis fra Tyrkiet til de græske øer efter den 20. marts, og hvis ansøgninger afvises eller anses for grundløse, sendes tilbage. Disse foranstaltninger gennemføres i streng overensstemmelse med kravene i EU-retten og folkeretten samt under fuld overholdelse af princippet om nonrefoulement⁸.

Status

Siden offentliggørelsen af den fjerde rapport og frem til den 24. februar er 151 personer, som er ankommet til Grækenland via Tyrkiet, blevet tilbagesendt inden for rammerne af erklæringen fra EU og Tyrkiet, herunder 64 syrere. Andre nationaliteter omfattede pakistanere (35), algeriere (17), marokkanere (10), bangladeshere (7), iranere (6), nigerianere (5), irakere (3), afghanere (2), egyptere (1) og palæstinensere (1). Samlet set er der tilbagesendt 1 487 migranter til Tyrkiet siden datoen for erklæringen fra EU og Tyrkiet. De tilbagesendte personer havde enten fået afvist deres asylansøgninger (herunder i anden instans), trukket deres asylansøgninger eller ansøgninger om international beskyttelse tilbage eller havde slet ikke søgt om asyl.

Selv om der foretages tilbagesendelser fra de græske øer til Tyrkiet, ligger antallet af tilbagesendte personer stadig langt under antallet af ankomster, hvilket øger presset på hotspotfaciliteterne på øerne. Det skyldes det store efterslæb i sagsbehandlingen på alle stadier af asylproceduren på de græske øer og vanskeligheder ved at lokalisere migranterne på de forskellige stadier af deres asyl- og tilbagesendelsesprocedure. Nogle af foranstaltningerne i den fælles handlingsplan har til formål at afhjælpe dette problem f.eks. gennem etableringen af et effektivt sporingssystem, en fortsat håndhævelse af de geografiske begrænsninger for migranter på øerne og opførelsen af tilstrækkelig modtagelseskapacitet, herunder lukkede centre, på øerne. Arbejdet med disse foranstaltninger er i gang og bør optrappes for at sikre fremskridt med tilbagesendelsen.

Den 20. januar 2017 blev der afholdt et første trepartsmøde i Ankara mellem Kommissionen, Grækenland og Tyrkiet for at styrke samarbejdet og forbedre tilbagesendelsesoperationerne. Her drøftede man nøje de tilbagesendelsesoperationer, der er gennemført indtil videre, med henblik på at afdække vanskelighederne herved og eventuelle løsninger for fremtiden. Der er udpeget kontaktpunkter i Tyrkiet og Grækenland for at sikre en direkte kommunikation om navnlig specifikke tilbagesendelsesoperationer og for at følge op på eventuelle hindringer, og der er truffet beslutning om, at der skal organiseres regelmæssige trilaterale møder hver anden måned.

Der skal ydes en større indsats for at give migranterne mulighed for en frivillig tilbagevenden til enten Tyrkiet eller deres oprindelsesland. Man har fortsat bestræbelserne på at øge omfanget af frivillig tilbagevenden fra de græske øer, understøttet af den seneste udvidelse af programmet for støttet frivillig tilbagevenden og reintegration, som nu også omfatter reintegrationspakker til alle deltagere. I løbet af de 12 uger siden den fjerde rapport er 283 migranter tilbagevendt frivilligt fra de græske øer til deres oprindelsesland (og 900 fra fastlandet) med støtte fra programmet. Det bringer det samlede antal af migranter, der har benyttet sig af støttet frivillig tilbagevenden siden begyndelsen af 2016, op på 7 000. Grækenland opfordres til at deltage fuldt ud i de EU-finansierede fælles programmer for tilbagesendelse (særlig netværket vedrørende det europæiske reintegrationsprogram) ved at arbejde tæt og proaktivt sammen med de vigtigste gennemførelsesorganer og udnytte den forhåndenværende finansielle og tekniske støtte til fulde.

⁸ Alle, der ankommer til de græske øer efter den 20. marts, har ret til at søge om asyl. Alle ansøgninger behandles individuelt ud fra ansøgerens særlige situation i overensstemmelse med direktivet om asylprocedurer. Det udelukker enhver form for kollektiv udvisning. Ansøgere har ret til at klage og skal have adgang til effektive retsmidler ved en eventuel negativ afgørelse vedrørende deres asylansøgning. Både Grækenland og Tyrkiet har truffet og er i færd med at gennemføre passende retlige foranstaltninger for at sikre fuld overholdelse af EU-retten og folkeretten.

Ikkesyriske migranter sendes tilbage fra de græske øer til Tyrkiet med skib og overføres til et udrejsecenter i Kirklareli, hvor de oplyses om deres rettigheder, herunder muligheden for at ansøge om beskyttelsesstatus i Tyrkiet. 55 personer har indtil videre⁹ indgivet ansøgning til de tyrkiske myndigheder. En person har fået tildelt flygtningestatus, 43 ansøgninger er under behandling, og fire personer har fået afslag¹⁰. 529 personer, der ikke har ansøgt om flygtningestatus, er blevet sendt tilbage til deres oprindelsesland. EU's myndigheder har ved et nyligt besøg kunnet bekræfte, at forholdene på centret lever op til de krævede standarder. Syrere sendes tilbage fra de græske øer med fly og anbringes i flygtningelejren i Duzici. De har ret til at ansøge om midlertidig beskyttelse, og efter en hurtig forhåndsregistrering med henblik på midlertidig beskyttelse frigives de og kan frit bosætte sig i den provins, de ønsker, eller blive i lejren, hvis de foretrækker det. Indtil videre er alle tilbagesendte syrere blevet forhåndsregistreret med undtagelse af 10, som besluttede at vende frivilligt tilbage til Syrien. 133 har valgt at bosætte sig uden for lejren, mens 16 har valgt at blive i lejren.

Retlige foranstaltninger

Den græske klagemyndighed har nu nedsat 13 klageudvalg (en stigning på syv klageudvalg siden den fjerde rapport), hvoraf 12 er operationelle. De træffer afgørelse om klager indgivet efter den 20. juli over afgørelser truffet i første instans af den græske asyltjeneste under både de formelle og materielle procedurer.

På de græske øer er der ud af de i alt 11 752¹¹ afgørelser truffet af asyltjenesten i første instans vedrørende sagens formalitet og realitet blevet klaget over 2 846¹². Der er indtil videre blevet truffet afgørelse i anden instans i 1 319 ud af disse 2 846 klagesager (dvs. i 46 % af sagerne). Ud af de 439 klageafgørelser om sagens formalitet har 24 afgørelser i anden instans stadfæstet afgørelsen om afvisning i første instans, mens 415 klageafgørelser i anden instans omstødte afgørelsen om afvisning i første instans¹³. Hvad angår de 880 klageafgørelser om sagens realitet har 876 afgørelser truffet i anden instans stadfæstet afgørelsen om afvisning i første instans, mens sådanne afgørelser om afvisning blev omstødt i fire¹⁴ tilfælde.

De nye klageudvalg er stadig langsomme til at træffe afgørelser. Indtil videre har de truffet 880 afgørelser inden for rammerne af erklæringen fra EU og Tyrkiet – 21 om sagens formalitet og 859¹⁵ om sagens realitet. I sin afgørelse af 15. februar 2017 i en sag, der var indgivet af to syriske statsborgere og en græsk NGO, besluttede det græske statsråds fjerde afdeling at henvise spørgsmålet om, hvorvidt klageudvalgets afgørelse om at erklære klagernes asylansøgning uantagelig på grundlag af begrebet sikkert tredjeland var forenelig med græsk ret og EU-ret, til statsrådet i plenum. Henvisningen vedrører også spørgsmålet om, hvorvidt ansøgeren havde adgang til effektive retsmidler. Statsrådets (plenum) afgørelse afventes stadig. Datoen for plenarmødet er sat til den 10. marts 2017.

Operationelle foranstaltninger

De græske myndigheder har med hjælp fra Kommissionen truffet foranstaltninger til at afhjælpe situationen ved hotspottene og de svære vilkår for migranterne, lokalbefolkningen og dem, der arbejder på øerne. Ifølge de græske myndigheder befinder der sig i øjeblikket 14 371¹⁶ migranter på øerne, mens der kun er 7 450 pladser i de officielle modtagelsesfaciliteter og yderligere 1 564 pladser under UNHCR's udlejningsordning. Den tunge byrde, der er lagt på de græske myndigheder som følge af tilstedeværelsen af omkring 62 300

⁹ Ifølge oplysningerne fra de tyrkiske myndigheder.

¹⁰ Derudover er 7 ansøgninger klassificeret under "andet" (trukket tilbage osv.).

¹¹ Pr. 19. februar var der blevet indgivet i alt 14 259 asylansøgninger på de græske øer siden erklæringens ikrafttræden. Den græske asyltjeneste har truffet afgørelse om 11 752 af disse 14 259 ansøgninger i forbindelse med procedurerne på øerne siden den 20. marts, heraf 8 378 vedrørende sagens formalitet og 3 374 vedrørende sagens realitet.

¹² Pr. 19. februar 2017.

¹³ Det samlede tal omfatter afgørelser i anden instans, der har omstødt afgørelserne om sagens formalitet i første instans, samt indrømmet flygtningestatus.

¹⁴ Dette tal omfatter ikke afgørelser i anden instans om tildeling af flygtningestatus eller omsøgte afgørelser om sagens formalitet i første instans. Denne metode adskiller sig fra den, der er anvendt i den fjerde rapport.

¹⁵ De negative afgørelser truffet i første instans blev bekræftet i 876 sager, mens de blev ændret i fire sager.

¹⁶ Pr. 27. februar 2017.

migranter på fastlandet og på øerne samlet set, gør det også vanskeligt at håndtere situationen ved hotspottene.

Grækenland har truffet adskillige foranstaltninger til at forbedre situationen ved bl.a. at arbejde på en opgradering af faciliteterne og sikre mere effektive procedurer. Der er med hjælp fra Kommissionen truffet foranstaltninger til at sørge for vintersikrede modtagelsesfaciliteter for alle migranter og til at yde humanitær bistand, bl.a. mad, beklædning, lægehjælp og passende vandforsyning og sanitetstjenester. På Lésvos er alle migranter i interimistiske individuelle telte blevet overflyttet til bedre vintersikret indkvartering, og konstruktionerne er påbegyndt med henblik på at sikre bedre levevilkår i Moria-lejren og udvide kapaciteten i Kara Tepe-lejren. Navnlig er migranterne blevet overflyttet til hoteller og lejligheder, Kara Tepe-lejren, bedre vintersikrede telte og et Rubb Hall-telt tæt ved Moria-lejren. På Samos arbejdes der også med at opføre yderligere indkvartering ved det eksisterende hotspot.

Nogle af tiltagene til at forbedre vilkårene for og reducere antallet af migranter i hotspottene omfatter også overførslen af sårbare migranter og familier til hoteller eller lejeboliger inden for rammerne af UNHCR's udlejningsordning. Flygtninge og migranter, der ikke kan sendes tilbage til Tyrkiet, f.eks. sårbare grupper og uledsagede mindreårige, overføres også til fastlandet¹⁷. Omkring 5 400 sådanne personer er nu blevet overført til fastlandet¹⁸.

De faste koordinatorene i Grækenland, som havde påbegyndt deres arbejde ved alle hotspottene pr. 20. februar, har ansvaret for den overordnede forvaltning af hotspottene og tager sig særligt af spørgsmål vedrørende sikkerhed og den offentlige orden. Der er blevet udarbejdet nødplaner, som bl.a. indeholder instrukser for evakuering, i samarbejde med Den Europæiske Unions Taskforce for Regionale Strategier og under inddragelse af den græske modtagelses- og identifikationstjeneste. Det græske politi er i færd med at udarbejde generelle sikkerhedsplaner for hvert enkelt hotspot, som vil dække både personalets og migranternes sikkerhed og indeholde officielle evakueringsplaner for begge parter.

Et af formålene med den fælles handlingsplan for opfyldelse af erklæringen er at forbedre procedureernes effektivitet ved at sørge for hurtigere asylprocedurer i første og anden instans. Den græske asyltjeneste har desuden øget sin kapacitet, og der udsendes mere personale til hotspotøerne.

Til trods for de foranstaltninger, der er truffet i forbindelse med gennemførelsen af den fælles handlingsplan, kræver det stadig en stor indsats at få styr på situationen på øerne. Registrerings- og identifikationstjenesten bør prioritere færdiggørelsen og vedtagelsen af standardprocedurer for hotspotområderne, idet der fuldt ud tages hensyn til erklæringen fra EU og Tyrkiet. Derudover bør fristen mellem udarbejdelse og indgivelse af en ansøgning bør afkortes i overensstemmelse med artikel 6, stk. 2, i direktivet om asylprocedurer, som kræver, at en person, der søger om asyl, skal have mulighed for at indgive ansøgningen så hurtigt som muligt. Den europæiske grænse- og kystvagt er med til at medfinansiere udsendelsen af 280 græske politifolk til hotspotområderne, men der bør sørges for en bedre koordinering og planlægning af deres indsats for at sikre størst mulig sikkerhed i områderne.

EU's finansielle bistand til Grækenland

Gennemgangen af Grækenlands nationale programmer for perioden 2014-2020 under Asyl-, Migrations- og Integrationsfonden er blevet afsluttet og under Fonden for Intern Sikkerhed er ved at blive afsluttet, og Grækenland er endelig begyndt at anvende midlerne under disse programmer, men Kommissionen opfordrer alligevel kraftigt de græske myndigheder til at gøre yderligere brug af de nationale programmer¹⁹ på en omkostningseffektiv og hensigtsmæssig måde. De græske myndigheder bør vedtage alle de nødvendige

¹⁷ Disse overførsler finder alene sted i særlige tilfælde, hvor asylansøgningen er blevet undersøgt i første instans og har skullet henvises til den almindelige asylprocedure til videre behandling.

¹⁸ Pr. 10. februar 2017. Disse personer er blevet henvist til UNHCR's udlejningsordning eller til indkvarteringssteder på fastlandet, eller de har selv skaffet sig indkvartering. Passende indkvartering til uledsagede mindreårige prioriteres højt af Kommissionen, som har afsat midler til yderligere modtagelseskapacitet og opfordret medlemsstaterne til at intensivere omfordelingen af uledsagede mindreårige fra Grækenland og Italien.

¹⁹ Der er stillet 509 mio. EUR til rådighed for perioden 2014-2020 under disse nationale programmer.

lovgivningsmæssige, administrative og operationelle foranstaltninger og forbedre koordineringen mellem de berørte interessenter, styrke den operationelle kapacitet og forbedre gennemførelsesmekanismerne, bl.a. ved at strømline udbudsprocedurerne. Nødhjælpen til Grækenland via Asyl-, Migrations-, og Integrationsfonden og Fonden for Intern Sikkerhed er steget til 356,8 mio. EUR, hvoraf det anslås at omkring 70 mio. EUR direkte støtter opfyldelsen af erklæringen mellem EU og Tyrkiet, enten via de græske myndigheder eller via EU-agenturerne og internationale organisationer²⁰.

Derudover indgik Kommissionen i 2016 aftale om 192 mio. EUR inden for rammerne af det nye nødhjælpsinstrument sammen med internationale organisationer og NGO'er for at dække flygtningens humanitære behov i Grækenland. Der vil blive stillet yderligere 253,6 mio. EUR til rådighed i 2017 via instrumentet til at fortsætte hjælpearbejdet. Selv om hovedparten af finansieringen går til personer på fastlandet, støtter den også operationer på øerne, hvor støtten ydes via kontant bistand til flere anvendelsesmuligheder samt i form af sundhedsydelser, fødevarer, sanitet og andre basale tjenester.

Største udfordringer og næste skridt

- Hastigheden af behandlingen af asylansøgninger bør straks øges såvel som antallet af afgørelser pr. klageudvalg, særligt på øerne, og tempoet for tilbagesendelser til Tyrkiet inden for rammerne af erklæringen mellem EU og Tyrkiet bør hæves.
- Der bør sørges for den nødvendige modtagelseskapacitet, herunder lukkede centre på øerne.
- Standardprocedurerne for hotspotområderne bør færdiggøres og vedtages, idet der tages fuldt hensyn til erklæringen mellem EU og Tyrkiet.
- Alle de nødvendige lovgivningsmæssige, administrative og operationelle foranstaltninger bør vedtages hurtigst muligt for at sikre en omkostningseffektiv og hensigtsmæssig anvendelse af de EU-midler, som Grækenland har til rådighed under de nationale programmer.

3. Genbosætning fra Tyrkiet til EU efter 1:1-ordningen

Status

Pr. 27. februar var i alt 3 565 syrere blevet genbosat i EU fra Tyrkiet efter 1:1-ordningen. Siden den fjerde rapport er 954 syrere blevet genbosat i ni medlemsstater (Belgien, Estland, Finland, Frankrig, Italien, Letland, Luxembourg, Nederlandene og Tyskland)²¹. I alt 965 personer er blevet godkendt og afventer genbosætning. Ligesom i den foregående rapporteringsperiode er genbosætningen gået væsentlig hurtigere sammenlignet med tilbagesendelserne fra de græske øer, og den foregår i et regelmæssigt tempo²², som skal bevares og styrkes yderligere.

Medlemsstaternes forberedelser af yderligere genbosætningsoperationer skrider planmæssigt frem, og der foretages bl.a. tjenesterejser til Tyrkiet for at interviewe kandidater. De tyrkiske myndigheder har også fulgt op på deres løfte om at øge antallet af kandidater. Siden årets begyndelse har de indsendt nye lister med over 11 000 kandidater til UNHCR. Samtidig har EU-medlemsstaterne meddelt UNHCR deres genbosætningskvoter for i år. I den forbindelse bør det bemærkes, at USA's seneste beslutninger vil kunne få konsekvenser for EU, idet de i væsentlig grad reducerer antallet af lovlige muligheder for knap 300 000 ikke-syrere registreret hos UNHCR i Tyrkiet, som er interesserede i at blive genbosat.

²⁰ Denne omfattende finansielle EU-bistand er gået til støtte til husly, indkvartering, sundhedspleje, transport og andre faciliteter i hotspotområderne og andre steder på øerne via finansiering til forsvarsministeriet og UNHCR; øget kapacitet i indenrigsministeriet og en administrativ reform af behandlingen af asylansøgningerne og levering af tjenester til tredjelandstatsborgere; flere ansatte i de første modtagelsescentre og styrkelse af Det Europæiske Asylstøttekontors kapacitet.

²¹ Tal pr. 27. februar 2017. Derudover har Norge indtil videre genbosat 150 syrere fra Tyrkiet siden den 4. april. Selv om Norge anvender de standardprocedurer for genbosætning, som er aftalt med Tyrkiet inden for rammerne af 1:1-ordningen, modregnes antallet af genbosætninger til Norge i den forbindelse ikke i antallet af tilbagesendte syrere fra Grækenland.

²² COM(2017) 74 final af 8.2.2017 og COM(2017) 202 final af 2.3.2017.

Operationelle foranstaltninger

Som en direkte opfølgning på vedtagelsen af Rådets afgørelse (EU) 2016/1754²³ har Kommissionen modtaget de første tilkendegivelser fra medlemsstaterne om antallet af syrere i Tyrkiet, som medlemsstaterne planlægger at give lovlig indrejse efter denne afgørelse. Medlemsstaterne har planer om at modtage over 34 000 syrere fra Tyrkiet, herunder via 1:1-ordningen for genbosætning fra Tyrkiet til EU. Efter denne hensigtserklæring har Kommissionen revideret de nationale programmer under Asyl-, Migrations- og Integrationsfonden for de berørte medlemsstater med henblik på at indregne et samlet beløb på omkring 213 mio. EUR til indrejse af syriske statsborgere, der opholder sig i Tyrkiet. Halvdelen af beløbet er allerede blevet udbetalt i forfinansiering.

Største udfordringer og næste skridt

- Genbosætningen skal fortsætte i samme tempo.

4. Forebyggelse af nye sø- eller landruter for irregulær migration

Der er stadig meget lidt, der peger i retning af, at bestræbelserne for at kontrollere strømmene på den østlige Middelhavsroute skulle have ført til en større omdirigering fra Tyrkiet. Til trods for at Tyrkiet fortsatte operationen "Safe Med"²⁴ ankom der dog i løbet af indberetningsperioden syv både med i alt 580 migranter til Italien fra Tyrkiet, og tre både med i alt 123 migranter til Cypern²⁵, næsten alle syrere.

Antallet af registrerede irregulære passager ved Tyrkiets landgrænse til Bulgarien og Grækenland lader til at være forblevet lavt i de sidste seks måneder. Der er i gennemsnit blev registreret otte ulovlige grænsepassager om dagen til Grækenland og fem til Bulgarien. Efter lanceringen af en operation under den europæiske grænse- og kystvagt i oktober 2016 er der nu udsendt 114 medarbejdere ved den bulgarsk-tyrkiske grænse.

5. Frivillig ordning om indrejse af humanitære årsager

Efter et nyligt ekspertbesøg i Tyrkiet ser Kommissionen nu frem til hurtigt at få afsluttet standardprocedurerne for den frivillige ordning om indrejse af humanitære årsager med Rådet og Tyrkiet. Så snart de fælles standardprocedurer er vedtaget, bør der foretages en vurdering af, om betingelserne for at indlede gennemførelsen af ordningen er opfyldt. Ifølge erklæringen fra EU og Tyrkiet er det meningen, at ordningen skal aktiveres, når de ulovlige grænsepassager fra Tyrkiet til EU er ophørt eller i det mindste i væsentlig grad og på vedvarende vis er mindsket. En hurtig iværksættelse af ordningen vil sætte skub i opfyldelsen af erklæringen og give syrerne et sikkert og lovligt alternativ til irregulær migration til EU.

6. Visumliberalisering

Med hensyn til gennemførelsen af køreplanen for visumliberalisering er der fortsat syv benchmarks, som skal opfyldes, som det blev fremhævet i de foregående rapporter:

- udstedelse af *biometriske rejsedokumenter*, der opfylder EU's standarder fuldt ud
- vedtagelse af den i køreplanen fastsatte foranstaltning til forebyggelse af *korruption*
- indgåelse af en *operationel samarbejdsaftale med Europol*

²³ Vedtagelsen af Rådets afgørelse (EU) 2016/1754 den 29. september giver medlemsstaterne mulighed for at opfylde deres forpligtelser efter afgørelse (EU) 2015/1601 ved at bruge de ikketildelte 54 000 pladser til enten at omfordele ansøgere om international beskyttelse fra Italien og Grækenland eller til at give syriske statsborgere, der befinder sig i Tyrkiet, og som har et klart behov for international beskyttelse, tilladelse til at rejse ind på deres område via genbosætning eller andre former for lovlig indrejse.

²⁴ Ifølge oplysningerne fra de tyrkiske myndigheder deltager 1 100 medarbejdere, 21 tyrkiske kystvagtskibe og fire tyrkiske kystvaghelikoptere/-fly i operation Safe Med, suppleret med køretøjer udstyret med mobile radarer.

²⁵ Det samlede antal irregulære migranter fra Tyrkiet til Cypern er nået op på 447 siden erklæringen fra EU og Tyrkiet.

- revision af lovgivning og praksis inden for *terrorbekæmpelse*, så de stemmer overens med europæiske standarder
- tilpasning af lovgivningen om *beskyttelse af personoplysninger* til EU's standarder
- tilbud til alle EU-medlemsstater om at indgå i et effektivt *retligt samarbejde i straffesager*
- opfyldelse af samtlige bestemmelser i *tilbagetagelsesaftalen mellem EU og Tyrkiet*.

Som tidligere anført opfordrer Kommissionen Tyrkiet til hurtigst muligt at opfylde alle udestående benchmarks i køreplanen for visumliberalisering. Kommissionen og Tyrkiet har fortsat ført en aktiv dialog for at finde løsninger, herunder de lovgivnings- og proceduremæssige ændringer, som er nødvendige for at opfylde de udestående benchmarks.

Hvad angår benchmarket om biometriske rejsedokumenter udstedes der siden november 2016 midlertidigt andengenerationspas, mens tredjegenerationspas (der medfinansieres af EU og opfylder EU's standarder og benchmarket under køreplanen for visumliberalisering til fulde) ventes at begynde at blive udstedt i andet kvartal af 2017.

Kommissionen har gentagne gange anmodet Tyrkiet om fortsat at gennemføre de bilaterale tilbagetagelsesaftaler med Grækenland, Bulgarien og Rumænien. Der blev indgået en praktisk ordning mellem Bulgarien og Tyrkiet i september 2016 om tilbagetagelse af tredjelandsstatsborgere, men indtil videre har Tyrkiet kun godkendt 19 ud af Bulgariens 735 anmodninger, hvilket har ført til seks tilbagetagelser. Hvad angår den bilaterale tilbagetagelsesaftale mellem Grækenland og Tyrkiet har begge parter koncentreret sig om at gennemføre erklæringen mellem EU og Tyrkiet og tilbagesendelser fra øerne.

Den 7. december 2016 blev der indgået en aftale mellem Rådet og Europa-Parlamentet om Kommissionens forslag²⁶ om at styrke den eksisterende suspensionsmekanisme, som fastsætter de forhold, der fører til en eventuel suspension af den visumfrie rejse for borgere fra alle de lande, som har opnået visumliberalisering. Ændringerne af forordning (EF) nr. 539/2001²⁷ ventes at træde i kraft inden udgangen af marts 2017.

7. Faciliteten for flygtninge i Tyrkiet

Kommissionen har siden den fjerde rapport fortsat sine bestræbelser på at imødekomme flygtningenes og de tyrkiske værtssamfunds mest kritiske behov. De samlede udbetalinger²⁸ under faciliteten er steget til 750 mio. EUR til både humanitær og ikke-humanitær bistand. Ud af de 2,2 mia. EUR, der allerede er tildelt for 2016-2017, er der på rekordtid indgået aftaler om beløb svarende til 1,5 mia. EUR til 39 projekter. Det er halvdelen af de 3 mia. EUR, der er bevilget i alt for 2016-2017. Med de humanitære foranstaltninger, der efter planen vil blive vedtaget på det næste møde i styringsudvalget i marts, vil den samlede tildeling komme op tæt på de 3 mia. EUR.

På det sidste møde i styringsudvalget, som blev afholdt den 12. januar 2017, blev det konstateret, at de midler, der koordineres via faciliteten, fortsat har betydelig direkte virkning på stedet. Mange af de resultater, der indtil videre er opnået, illustrerer den effekt, projekterne har: Mere end 250 000 flygtningen har allerede modtaget støtte via krisesikkerhedsnettet, der er blevet rekrutteret og uddannet 5 200 tyrkiske sprogundervisere, og 1 800 skoleledere har modtaget uddannelse i integration af syriske elever²⁹. Kommissionen arbejder rær sammen med de tyrkiske myndigheder og andre partnere for at øge tempoet for indgåelsen af aftaler, gennemførelsen heraf og udbetalingerne hertil.

²⁶ COM(2016) 290 final af 4.5.2016.

²⁷ Rådets forordning (EF) nr. 539/2001 af 15. marts 2001 om fastlæggelse af listen over de tredjelande, hvis statsborgere skal være i besiddelse af visum ved passage af de ydre grænser, og listen over de tredjelande, hvis statsborgere er fritaget for dette krav.

²⁸ Midlerne udbetales i trancher, indtil projektet er gennemført i overensstemmelse med principperne om forsvarlig økonomiske forvaltning. Det er som led i aktiviteterne til fremme af facilitetens synlighed muligt via et interaktivt kort at se, hvor de forskellige projekter gennemføres, samt hvilke resultater der forventes: http://ec.europa.eu/enlargement/news_corner/migration/index_en.htm.

²⁹ De første uddannelsesprogrammer med direkte tilskud på 300 mio. EUR til det tyrkiske undervisningsministerium blev indledt i oktober 2016.

Humanitær bistand

Kommissionen har fortsat gennemførelsen af sin humanitære strategi under faciliteten³⁰. Der er indgået kontrakter om 551 mio. EUR (ud af de 595 mio. EUR, der er tildelt til dato) via 28 humanitære projekter med 19 partnere, som bl.a. vedrører opfyldelse af basale behov, beskyttelse, uddannelse, sundhed, mad og husly. Af disse 551 mio. EUR er der for indværende blevet udbetalt 411 mio. EUR.

Siden den fjerde rapport har der været stor fremgang med oprettelsen af krisesikkerhedsnettet. Der er modtaget omkring 200 000 ansøgninger svarende til knap 1 million sårbare flygtninge, som har ansøgt om en månedlig kontantoverførsel på 100 tyrkiske lira pr. person. Ud af de samlede ansøgninger er en tredjedel fundet begrundede efter kriterierne under krisesikkerhedsnettet. Ved udgangen af februar 2017 havde i alt 250 000 flygtninge allerede modtaget bistand via programmet. Der pågår drøftelser med Verdensfødevareprogrammet, Tyrkisk Rød Halvmåne og de relevante tyrkiske ministerier om at ændre berettigelseskriterierne og eventuelt justere beløbet med henblik på at sikre, at dette humanitære EU-program, som er det største, der er set hidtil, får maksimal dækning og effekt.

For så vidt angår beskyttelse er den detaljerede reaktionsplan blevet færdiggjort, og man har allerede iværksat en bred vifte af beskyttelsesforanstaltninger. Den seneste foranstaltning er indgåelsen af en kontrakt på 5 mio. EUR med NGO'en Mercy Corps i slutningen af december 2016. Projektet har til formål at forbedre de beskyttende rammer for 50 000 flygtninge ved at udbygge deres kompetencer (selvbeskyttelse) og opbygge lokale sikkerhedsnet, som kan sørge for sikker adgang til ydelser såsom sundhedsydelser, dokumentation, indkomststøtte (f.eks. krisesikkerhedsnettet), juridisk rådgivning, uddannelse, oversættelse og transport.

Der blev for nylig indgået en kontrakt på 34 mio. EUR med UNICEF om betingede kontantoverførsler til uddannelse. Projektet vil være knyttet til krisesikkerhedsnettet og bidrage til at øge tilmeldingen og øge fremmødet blandt de mest sårbare børn.

Ikkehumanitær bistand

På det ikkehumanitære område er der inden for faciliteten indgået kontrakter for i alt 944 mio. EUR, og der er udbetalt 339 mio. EUR til gennemførelsespartnere. Næsten alle de ressourcer, der er blevet mobiliseret (omkring 1,6 mio. EUR), er blevet tildelt.

I december 2016 blev der indgået yderligere to kontrakter på i alt 200 mio. EUR med den tyske udviklingsbank KfW og Verdensbanken om opførelse og indretning af 70 nye skoler i provinser med en høj koncentration af syriske flygtninge. Det bør komme 50 000 syriske børn til gode. Det vil også styrke undervisningsministeriets gennemførelses- og forvaltningskapacitet³¹.

Den 2. februar 2017 blev der indgået en yderligere kontrakt under EU's regionale trustfond som reaktion på den syriske krise. Dette projekt til 5,9 mio. EUR gennemføres af Spark, en nederlandsk NGO, og har til formål at øge deltagelsen i og lige adgang til videregående og højere uddannelse for sårbare unge syrere. Målet er at give 484 syriske studerende stipendier på bachelorniveau, bl.a. med tilskud til transport og leveomkostninger.

Som følge af projekterne om adgang til uddannelse under faciliteten til flygtningebørn i skolealderen i Tyrkiet er der indkøbt skoleudstyr til 60 000 personer og indført incitamentsordninger for knap 8 000 syriske frivillige lærere, skolerådgivere og andet uddannelsespersonale. Projekterne sigter mod at sørge for formel undervisning til 500 000 børn og skoletransport til 40 000 børn.

³⁰ Den humanitære bistand under faciliteten ydes fortsat i overensstemmelse med EU's regler om humanitær bistand og principperne i den europæiske konsensus om humanitær bistand.

³¹ Disse projekter supplerer et lignende projekt – til 70 mio. EUR – om opførelse og indretning af 26 nye skoler, som dog ikke er omfattet af faciliteten.

Kommissionen arbejder også med andre tiltag under faciliteten inden for socioøkonomisk støtte, kommunal og sundhedsrelateret infrastruktur, som der ventes indgået aftale om i første halvdel af 2017. De pågældende kontrakter bør gennemføres med hjælp fra internationale finansielle institutioner.

Den tredje særlige foranstaltning fra juli 2016 førte desuden til oprettelsen af en projektforbereðelsesfacilitet. Den har et maksimalt budget på 25 mio. EUR og har til formål at hjælpe med at udpege kommende investeringsprojekter inden for prioriterede områder (sundhed, uddannelse og kommunal infrastruktur) i de relevante provinser i Tyrkiet. Kommissionen er med henblik på indgåelsen af kontrakter i foråret 2017 i færd med at gennemgå de ansøgninger, der er indgivet til projektforbereðelsesfaciliteten, og bør sørge for en opfølgning med de berørte internationale finansielle institutioner i konsultation med de tyrkiske myndigheder.

Der arbejdes også videre med facilitetens resultatramme³², som er ved at blive færdiggjort over på det seneste møde i styringsudvalget. Som en del af facilitetens overvågnings- og evalueringssystem giver resultatrammen en oversigt over facilitetens output og resultater og bekræfter resultaternes indvirkning. Man har også færdiggjort en kommunikationsstrategi for faciliteten.

Den første årlige rapport om faciliteten fremlægges sammen med denne femte rapport og indeholder flere oplysninger³³.

Største udfordringer og næste skridt

- Det skal sikres, at der endnu hurtigere indgås kontrakter om alle de planlagte foranstaltninger – herunder for det resterende beløb under den humanitære gennemførelsesplan for 2016 – og at de gennemføres effektivt i overensstemmelse med principperne om forsvarlig økonomisk forvaltning.
- Projektforbereðelsesfaciliteten skal være klar i foråret 2017.
- Den humanitære gennemførelsesplan for 2017 bør offentliggøres, og de første humanitære kontrakter for 2017 bør indgås i andet kvartal af 2017.
- Facilitetens overvågnings- og evalueringssystem bør være operationelt inden sommerende 2017.
- Der bør udrulles kommunikationsforanstaltninger vedrørende faciliteten.

8. Opgradering af toldunionen

Kommissionen afsluttede sit interne forberedende arbejde i december 2016 og offentliggjorde en konsekvensanalyse³⁴ og en dertil knyttet ekstern undersøgelse³⁵, som beskrev de betydelige økonomiske fordele ved en udvidet og moderniseret toldunion for både EU og Tyrkiet. Tyrkiet er EU's femtestørste partner inden for handel med varer. Værdien af den bilaterale handel med varer er mere end firedoblet siden 1996 og beløber sig i øjeblikket til 140 mia. EUR om året. EU har en positiv balance over for Tyrkiet på 17 mia. EUR. Der er dog stadig et uudnyttet potentiale i de handelsmæssige og økonomiske forbindelser mellem EU og Tyrkiet.

I december 2016³⁶ vedtog Kommissionen et forslag til Rådet om at indlede forhandlingerne med Tyrkiet om en udvidet handelsaftale med Tyrkiet. Formålet er i første omgang at udvide de bilaterale præferencehandelsrelationer til at dække nye områder, navnlig en yderligere liberalisering af handelen inden for landbrugs- og fiskerivarer, omfattende tjenesteydelser, offentlige indkøb samt regler til støtte for erhvervs- og investeringsaktiviteter, herunder inden for bæredygtig udvikling. Derudover har moderniseringen ved hjælp af bedre høringsmekanismer til formål at skabe en mere velfungerende toldunion ved at hjælpe Tyrkiet med at overkomme vanskelighederne med at bringe sin handelspolitik og relevante

³² Resultatrammen skal være et levende dokument, der tillader en løbende gennemgang af interventionernes relevans og resultater. Formålet med facilitetens overvågnings- og evalueringssystem er derfor tredobbel: det fungerer som en ansvarlighedsmekanisme, et værktøj til overvågning af resultaterne og som et værktøj til informationshåndtering.

³³ COM(2017) 130 final af 2.3.2017.

³⁴ http://ec.europa.eu/smart-regulation/impact/ia_carried_out/docs/ia_2016/swd_2016_0475_en.pdf.

³⁵ http://ec.europa.eu/smart-regulation/impact/ia_carried_out/docs/ia_2016/turkey_anx6_en.pdf.

³⁶ http://europa.eu/rapid/press-release_IP-16-4468_da.htm.

tekniske lovgivning på linje med EU's. Et andet formål er at udstyre toldunionen med en moderne tvistbilæggelsesmekanisme, som kan hjælpe med effektivt at nedbryde barrierer og forhindre fremtidige hindringer. Rådet er i færd med at undersøge forslaget, og så snart forhandlingsdirektiverne er blevet vedtaget, vil forhandlingerne med Tyrkiet blive indledt.

9. Tiltrædelsesprocessen

Inden for rammerne af tiltrædelsesforhandlingerne er 16 kapitler indtil videre blevet åbnet, og et af disse er foreløbigt blevet lukket.

Det tekniske arbejde fortsættes på nøgleområder som retsvæsen og grundlæggende rettigheder og retfærdighed, frihed og sikkerhed (kapitel 23 og 24). Disse kapitler omfatter en række kritiske spørgsmål, herunder grundlæggende rettigheder som f.eks. ytringsfrihed, retsvæsenet, bekæmpelse af korruption, migration og asyl, visumregler, grænseforvaltning, politisamarbejde samt bekæmpelse af organiseret kriminalitet og terrorisme. EU forventer, at Tyrkiet overholder de højeste standarder vedrørende demokrati, retsstatsprincippet og håndhævelse af de grundlæggende frihedsrettigheder, herunder ytringsfriheden.

Allerede sidste forår blev der fremlagt forberedende dokumenter for Rådet, idet der blev taget forbehold for medlemsstaternes holdninger i overensstemmelse med de gældende regler, vedrørende energi (kapitel 15), uddannelse og kultur (kapitel 26) og udenrigs-, sikkerheds- og forsvarspolitik (kapitel 31).

Kommissionen rapporterede om den generelle situation i Tyrkiet i sin rapport af 9. november 2016³⁷.

10. Humanitære forhold i Syrien

Den våbenhvileaftale, som er trådt i kraft i Aleppo, lader til delvist at holde, men der meldes om genoptaget vold med bombninger, beskydninger eller angreb i det østlige Ghouta, Idleb, Al Waer, Hama, Wadi Barada og Daraa, mens de militære operationer mod ISIS fortsætter i det nordlige Syrien.

EU glæder sig over indstillingen af fjendtlighederne, våbenhvilens garanters tilsagn om at lette adgangen til humanitær hjælp, forlængelsen af FN's Sikkerhedsråds resolution om at tillade grænseoverskridende bistandsaktiviteter, bl.a. fra Tyrkiet samt alle bestræbelserne på at genoprette fred i Syrien. Ud fra et humanitært perspektiv kan disse skridt give mulighed for adgang til besatte områder og kampområder, selv om indstillingen af fjendtlighederne og forlængelsen af FN-resolutionen stadig mangler at give reelt bedre adgangsmuligheder for humanitære bistandsaktioner og personale. Dette er afgørende for at hjælpe med at forbedre de stærkt forværede levevilkår for befolkningerne i både de områder, der kontrolleres af regeringen, og dem, der kontrolleres af oppositionen. Den humanitære situation er alvorlig i alle dele af Syrien, og omfanget af ødelæggelserne er massivt. Der er et enormt og udbredt behov for basale tjenester, beskyttelse og infrastrukturer i både byerne og i landområderne. Hovedprioriteten er at sørge for sundhedsydelse, fødevarehjælp, vandforsyning, sanitære forhold og hygiejne, indkvartering, brændstof og vinterartikler. Det er fortsat afgørende at sikre, at de humanitære organisationer har adgang til mennesker i nød i Syrien (FN's organer, internationale organisationer og NGO'er).

EU og medlemsstaterne står i fællesskab for at levere international støtte i forbindelse med krisen i Syrien. Der er mobiliseret mere end 9,4 mia. EUR til nødhjælps- og genopbygningsbistand til syrere i landet, fra ethvert muligt indgangspunkt, og til flygtninge og deres værtssamfund i nabolandene Libanon, Jordan, Irak, Tyrkiet og Egypten. De 445 mio. EUR i humanitær bistand fra EU, der var afsat til at håndtere krisen i Syrien i 2016, samt de 425 mio. EUR, der er afsat i 2017, imødekommer behovene i Syrien og blandt de syriske flygtninge og værtssamfundene i nabolandene ved at hjælpe de humanitære partnere med at yde livsvigtig hjælp i form af bl.a. fødevarer og rent drikkevand, andre fornødenheder, indkvartering, akut medicinsk behandling og beskyttelse til de mest sårbare personer.

³⁷ SWD(2016) 366 final.

EU vil fortsat arbejde for uhindret og ubetinget adgang til alle, der er i nød, overholdelse af den humanitære folkeret og for beskyttelse af civile overalt.

11. Konklusion

Knap et år efter erklæringen fra EU og Tyrkiet kan der skabes et samlet billede over resultaterne, og tendensen med en kraftig nedgang i omfanget af irregulære og farlige grænsepassager samt i antallet af omkomne i Det Ægæiske Hav er blevet bekræftet.

Der er gjort fremskridt på alle områder af erklæringen mellem EU og Tyrkiet, men opfyldelsen heraf kræver en fortsat indsats og engagement. En vellykket opfyldelse afhænger primært af den politiske vilje fra alle sider til at træffe de nødvendige foranstaltninger.

Projekterne til støtte for syriske flygtninge og værtssamfund under faciliteten for flygtninge i Tyrkiet har allerede konkret virkning. Alligevel kan tempoet for indgåelsen af kontrakter om og gennemførelsen af projekter sættes yderligere op. Samtidig kan genbosætningen af syriske flygtninge fra Tyrkiet til Europa fremmes yderligere ved hurtigt at vedtage procedurerne for den frivillige ordning om indrejse af humanitære årsager og at aktivere ordningen.

EU og medlemsstaterne skal fortsætte deres bestræbelser på at hjælpe de græske myndigheder med at håndtere flygtningestrømmene og styrke asylbehandlingskapaciteten, navnlig for at sikre at tilbagesendelserne i overensstemmelse med EU-reglerne og internationale regler gennemføres til fulde, og at omfanget af tilbagesendelser øges. Det kræver en fortsat indsats fra de græske myndigheder, EU-agenturerne og medlemsstaterne for at sikre, at situationen på de græske øer hurtigt forbedres. Den fælles handlingsplan mellem Kommissionen og de græske myndigheder som godkendt af Det Europæiske Råd danner grundlaget for dette arbejde.

Tyrkiet skal træffe de nødvendige foranstaltninger for hurtigst muligt at opfylde de sidste visumliberaliseringsbenchmarks, så EU kan ophæve visumpligten for tyrkiske borgere.

Kommissionen vil fortsat sikre, at arbejdet skrider frem, og vil i juni 2017 fremlægge den sjette statusrapport.